

Іконопис

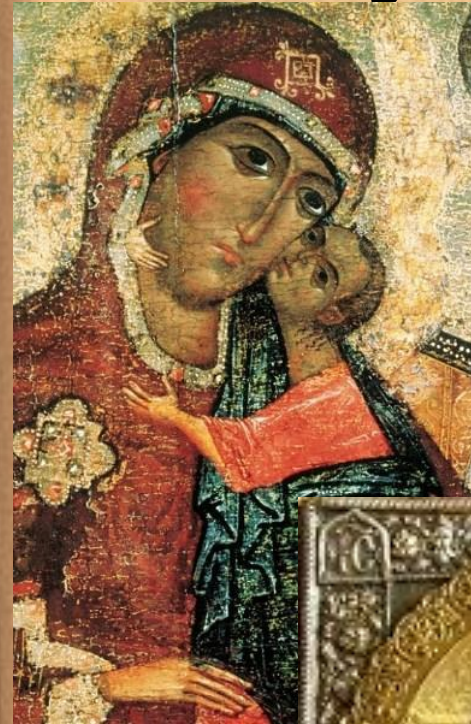
Іко́нопис

Іко́нопис — мистецтво писання ікон, вид живопису, має культове призначення.

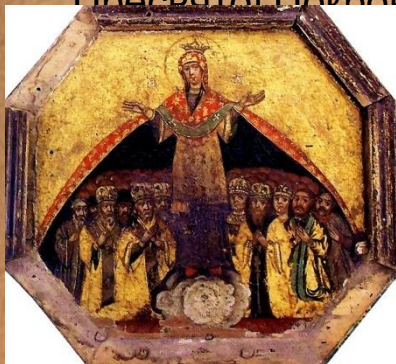
Історія розвитку

- В юдейському старозавітному світі існувала заборона зображень, що було пов'язано з боротьбою проти ідолопоклонства (Золотий телець), проте під заборонаю знаходилися не всі фігуративні зображення. Так, за вказівкою Господа Мойсей зробив мідного змія, що рятувала євреїв від змій в пустелі. християнство зародилося в єврейському середовищі, проте неєвреї поступово складали більшість нової церкви. Первісні християни ставилися до зображень інакше, ніж погани. Історія іконографії починається з III-IV ст., із зображень в катакомбах (некрополях) — підземних кладовищах Італії, Північної Африки й Сирії (Палестини).

УКРАЇНСЬКЕ. ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

- Покрова Пресвятої Богородиці - один з великих церковних празників, який відзначають 14 жовтня (1 жовтня ст. ст.). Запорозькі козаки вважали Святу Покрову своєю покровителькою. Це свято мало подвійне значення: під покровом Богородиці запорожці не боялися ні ворожого вогню, ні грізної стихії, ні морської бурі. Під покровом Прісно Діви козаки свято виконували головний девіз свого життя – захист православної віри. На Запоріжжі була козацька церква святої Покрови. Існує переказ, що після зруйнування Запорозької Січі у 1775 році козаки, які пішли за Дунай, взяли з собою і образ Пресвятої Покрови.

І. "Покрова". З
ської церкви
і Січі.

Українська ікона. "Покрова". 1750

ІКОНОГРАФІЯ

- Іконографія Покрови формувалася на київському ґрунті, де вже в XII ст. споруджувалися перші Покровські церкви і, вірогідно, створювалися перші ікони, які до нашого часу не збереглися. Своє класичне завершення іконографія сюжету отримала в так званому „володимиро-суздальському” й „новгородському” варіантах, які покладено в основу багатьох подальших зображень. І в українських іконах 18 століття, присвячених цьому сюжету зображалася невелика постать Богородиці, яка найчастіше стояла на легкій хмарці, обабіч неї розміщуються групи праведників. Легка постать немов злетіла і зупинилась над іконостасом, царською брамою. В руках у Богородиці – омофор (довга широка тканина з хрестом, яку носять єпископи під час богослужіння, він знаменує собою благодать Божу і турботу про будь-яку людину, яка заблукала чи відступила від церкви), який вона простерла над людьми, що стоять у храмі.

- Українська ікона. "Покрова". 1739-41. Походить з Покровської церкви с. Сулимівки Полтавської губернії (тепер Бориспільський р-н

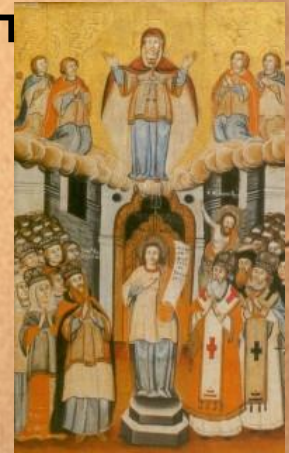

ІКОНОГРАФІЯ

- Українська ікона.
"Покрова". 18 ст.

- Українська ікона. "Покров Богородиці". 17 ст.

- Українська ікона.
"Покрова". 1735

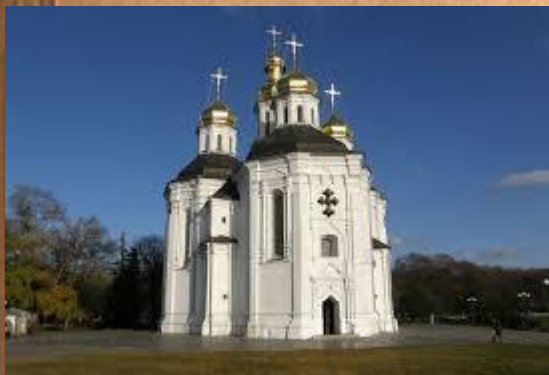
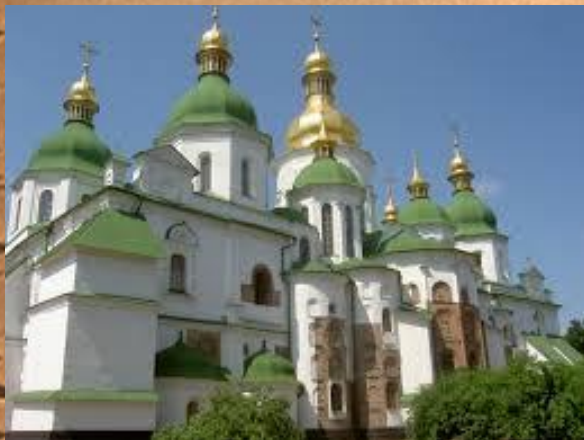
Бароко в Україні

- **Бароко в Україні** найбільше представлено в церковній архітектурі, значно менше в гравюрі і живописі.

- **Раннє бароко 17 століття**
- Українське бароко як архітектурний стиль почав формуватися в Україні в 17 столітті. Як і бароко західноєвропейських країн, українське бароко мало два впливових джерела — бароко з Риму (визначного центра барокової стилістики взагалі) і архітектура доби маньєризму. На західних землях України на зламі 16-17 століть виникає короткочасна суміш із стилів маньєризму, ранішнього бароко і залишків пізнього відродження. Найяскравішим прикладом цієї суміші став головний фасад Бернардинського костелу у місті Львів.

Церкви у стилі барокко

Представники бароко в українському живопису

- Одним з найяскравіших представників бароко в українському живопису на зламі XVII і XVIII ст. був Іван Руткович із Жовкви. Твори Рутковича, особливо 1690-х років, відзначаються багатою і насиченою палітрою та динамічністю композицій, особливо ряди жовківського іконостаса з циклом сцен на тему П'ятдесятниці. Вони урочисті й водночас заземлені та конкретні. Першорядний майстер-колорист, гармонійно зіставивши теплі кольори з перевагою червоного у різних градаціях, досяг тут величної і життєрадісної симфонії. Взагалі ж творчість І. Рутковича зумовлена насамперед естетичним світовідчуттям українського міщанського середовища з його практицизмом, спокійною діловитістю, органічним демократизмом. Художник розвивав ті традиції, які склалися у львівській школі живопису першої половини XVII ст.

Представники бароко в українському живопису

- Творчість молодшого сучасника Івана Рутковича Йова Кодзелевича більш класицистична. Епоха бароко, в часи якої він жив, безперечно, позначилася на його творчості, але не в основних її принципах. Основне місце в творчості художника посідає образ людини, сповнений глибокого внутрішнього життя і благородної краси. Високі, прекрасного силуету постаті, стримані, виразні і граціозні рухи, самозаглибленість, поєднана зі складними переживаннями — такі його апостоли з "Тайної вечері" богородчанського іконостаса.

Йова Кодзелевич

Ікона «Вознесіння Богородиці» Йова Кондзелевича

Йов Кодзелевич народився у 1667 р. в місті Жовкві, а помер близько 1740 р. В молоді літа він переїхав на Волинь, до самої смерті жив у Луцьку, а головним чином — у Білостоцькому монастирі. Основним заняттям Кондзелевича був іконопис. Одним із найпершим твором митця вважають фрагменти іконостаса Білостоцького монастиря, що складаються із зображень шести апостолів та ікони «Успіння». Йову Кондзелевичу належать великі намісні образи «Успіння» та «Вознесіння», архангелів Михаїла та Гавриїла на дияконських дверях, «Тайної вечері», «Розп'яття», «Христа і Никодима», «Христа з самаритянкою» та інших ікон.

Йова Кодзелевич

- Иов Кондзелевич.
Ікона. 18 в. Фрагмент

Йова Кодзелевич

Іван Руткович

Київська
Русь кін.Х –
поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер. пол.
ХVІІ ст.

Ікона «Архангел Михаїл» Івана Рутковича

На Західній Україні до найяскравіших представників епохи українського бароко належить Іван Руткович (р. н. невід. — 1703), визначний український живописець.

Центральна пам'ятка творчості І. Рутковича — іконостас жовківської міської церкви Різдва Христового (1697-1699). Цей іконостас — останній відомий на сьогодні видатний твір майстра.

Творчості Рутковича притаманні світська жанрова інтерпретація релігійних сюжетів, яскравий, насичений колорит ікон (темпера з додаванням масла). «Архангел Михаїл» Рутковича із Жовкви, повністю виконаний у барочній техніці, відрізнявся від традиційного візантійського канону. Святий, зображений на іконі, має людяне світле обличчя з виразними очима. Його поза динамічна, а атрибути наближені до сучасної Рутковичу доби: панцир та меч в архангела подібні до гусарської зброї часів Віденської битви.

Національно-
визвольна
війна

Укр. землі в
60-80 рр.
ХVІІІ ст.

ЛVII-
перш. пол. ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Іван Руткович

